

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

એકમ કસોટી - 4 : 2020-21

ધોરણ-10

Time : 45 Minutes

વિષય : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા) (01)

Total Marks : 25

પદ્ધતિ વિભાગ

પ્રશ્ન-1 (અ) નીચે આપેલ જોડકા ગોડવો.

[2]

‘અ’ - વિભાગ (પાત્ર)

(1) ગોવિંદ

(2) સંજ્ય

‘અ’ - વિભાગ (કૃતિ)

(1) રેસનો ઘોડો

(2) છારી

(3) ચોપડાની ઈન્દ્રજાળ

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો એક વાક્યમાં આપો.

[2]

(1) લેખક રાજકોટ છારી લેવા જવાની બાબતમાં શા માટે મક્કમ રહ્યા ?

(2) શાહુકાર હિસાબનું ગણિત કેવું ગણતા ?

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર બે-ત્રણ વાક્યોમાં આપો. (ગમે તે એક)

[2]

(1) જીવલો દાનતનો શુદ્ધ હતો એમ શા પરથી કહી શકાય ?

(2) માણસ કઈ વાત ગૌરવપૂર્વક કહે છે ?

ગદ્ય વિભાગ

પ્રશ્ન-2 (અ) નીચે આપેલા જોડકા ગોડવો.

[2]

‘અ’ - વિભાગ

કૃતિ

(1) શિકારીને

(2) દીકરી

‘અ’ - વિભાગ

સા. પ્રકાર

(1) ગઝલ

(2) ઉર્મિગીત

(3) ગીત

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

[2]

(1) દીકરી સ્વર્ગમાં કયા સ્વરૂપે દેખાય છે ?

(2) પક્ષીને પામવા કવિ શું કરવાનું કહે છે ?

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (ગમે તે એક)

[2]

(1) કવિ ગુજરાતને મહાજીતિ કહે છે ? શા માટે ?

(2) ‘શિકારીને’ કાવ્યમાં કવિએ રજૂ કરેલો પક્ષી પ્રેમ તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

વ्याकरण विभाग

પ્રશ્ન-3 ● માર્ગયા પ્રમાણે ઉત્તરો આપો.

(1) જોડણી સુધારો.

[1]

- સુરાતન (શૂરાતન, સુરાતન, શુરાતન)
- ખાત્રી (ખાતરિ, ખાતરી, ખાત્રી)

(2) જોડણીભેદ - અર્�ભેદ આપો.

[1]

- અફર
- અફળ

(3) સંધિ છોડો

[1]

- સૂર્યોદય

(4) સમાસ ઓળખાવો.

[1]

- દશાનન

(તત્પુરુષ સમાસ, કર્મધારય સમાસ, બહુવીહિ સમાસ)

(5) વાક્યમાંથી ક્રિયા વિશેષણ શોધી પ્રકાર જણાવો.

[1]

- શક્તિ ઝડપથી ચાલે છે.

(6) જોડકું ગોઈવો.

[2]

'અ' - વિભાગ

'બ' - વિભાગ

1. કર્તરિ વાક્ય

1. શિક્ષકે વિદ્યાર્થી પાસે ચિત્રો દોરાવ્યાં.

2. કર્મણ વાક્ય

2. અમે જીવલાના ઘરે પહોંચ્યા.

3. મંજુકાકી દ્વારા મારા પર હલ્લો કરાયો.

● લેખન વિભાગ ●

પ્રશ્ન-4 (અ) અહેવાલ લેખન

[3]

તમારી શાળામાં યોજાયેલ વૃક્ષારોપણ દિનનો અહેવાલ આશારે 100 શબ્દોમાં લખો.

(બ) સાર લેખન

[3]

નીચે આપેલો ગદ્યભંડ વાંચી ત્રીજ ભાગનો સાર લખી યોગ્ય શીર્ષક આપો.

“એકાગ્રતાની શક્તિ જેમ વધુને વધુ કેળવાતી જ્ઞશે તેમ તેમ વધુને વધુ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે. જ્ઞાનપ્રાપ્તિનો આ જ માત્ર ઉપાય છે. બૂટ-પોલિશવાળો પણ જેટલો વધારે એકાગ્ર થશે તેટલો તે જોડાને વધારે ચમકવાળા બનાવશે. એ જ રીતે એકાગ્રતાને લીધે રસોઈયો વધુ સારી રસોઈ બનાવશે. ધન મેળવવામાં, ઈશ્વરની આરાધના કરવામાં કે અન્ય કોઈ કાર્ય કરવામાં એકાગ્રતાની શક્તિ જેટલી વધારે તેટલું તે કાર્ય વધારે સારું થશે. માનવીની શક્તિઓને એકાગ્ર કર્યા સિવાય આ જગતમાંનું બધુ જ્ઞાન ક્યાં મેળવાયું છે? આપણે એના દ્વાર કેમ ખખડાવવા તે જાણીએ, યોગ્ય પ્રણાર કેવી રીતે કરવો? તે પિછાણીએ તો જગત તેનાં રહસ્યો આપણી સમક્ષ ખુલ્લા કરવા તૈયાર છે. એકાગ્રતામાંથી આ પ્રકારનું બળ અને શક્તિ આવે છે.” - સ્વામી વિવેકાનંદ

● ● ●

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

એકમ કસોટી - 4 : 2020-21

ધોરણ-10

Time : 45 Minutes

વિષય : ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા) (13)

Total Marks : 25

વિભાગ - A

સૂચના : આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ પ્રશ્નો છે જે તમામ ફરજિયાત છે.

પ્રશ્ન-1 : નીચે આપેલ જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડો.

[3]

કૃતિ	પ્રકાર
(1) જબક જ્યોત	(અ) પ્રાર્થના ગીત
(2) જીવન અંજલિ થાજો	(બ) એકાંકી
(3) શેતકાંતિ પ્રણેતા	(ક) લોકગીત
	(દ) રેખાચિત્ર

પ્રશ્ન-2 : નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

[4]

- (4) કવિ કયો દીપક કદી ન ઓલવાય એમ ઈચ્છે છે ?
- (5) 'ક્યાં રે વાગી' કાવ્યમાં મોરલીના રાગને કેવો કહ્યો છે ?
- (6) 'શ્રી મોહમ્મદી નગરીની બે મૂલ્યપત્રિકા આપો.' આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
- (7) રમણ મીર પત્નીની કબરે ફૂલ ચડાવવા જતો ત્યાં કયા ફૂલ છોડની મહેકને માણસો ?

પ્રશ્ન-3 : નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

[4]

- (8) 'સર અમલ દેરાસરી'નું હદ્ય પરિવર્તન તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

અથવા

- (8) સહકારી ક્ષેત્રે કાંતિ લાવવા માટે કુરિયને આપેલો ફાળો પાઈના આધારે વર્ણવો.

વિભાગ - B

પ્રશ્ન-4 : નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં માંગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો.

[10]

- (9) નીચેનામાંથી કયો શબ્દ 'દાણ' શબ્દનો સમાનાર્�ી છે.
(અ) દાન (બ) ધાન્ય (ક) કર (દ) દાનવીર
- (10) નીચેનામાંથી 'દીપક હોલવાઈ જવો' રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ કયો છે ?
(અ) અંધારું થવું (બ) ધુપાઈ જવું
(ક) વીજળી જતી રહેવી (દ) ભરણ પામવું
- (11) નીચેનામાંથી કયો સંધિ વિશ્રાંત ખોટો છે તે જણાવો.
(અ) પ્રેમામૃત = પ્રેમ + અમૃત (બ) ગિરી + ઈશ = ગિરીશ
(ક) ય્વસ્ત = ય + અસ્ત (દ) યોગેશ = યોગ + ઈશ

- (12) નીચેનામાંથી કયો સમાસ 'કર્મધારય' છે જણાવો.
 (અ) સુખ દુઃખ (બ) ઘોડાગાડી (ક) મહાદેવ (ડ) ગોપાળ
- (13) 'જત મહેનત સર્વશ્રેષ્ઠ છે' આ અર્થ ધરાવતી કહેવત શોધો.
 (અ) હાજર સો હથિયાર (બ) આપ સમાન બળ નહિ, મેઘ સમાન જળ નહિ
 (ક) ભેંસ આગળ ભાગવત (ડ) ઘરડાં ગાડા વાળે
- (14) નીચેનામાંથી કર્મણિ વાક્ય રચના કર્દ છે તે જણાવો.
 (અ) કંચનમાસી બોલ્યા (બ) તેનાથી દરેક રોગીને એક દંડો મરાય ?
 (ક) તમે ના સાંભળ્યું ? (ડ) કેળવણી જ્ઞાનબળ વધારે છે.
- (15) નીચેના વાક્યમાં રેખાંકિત વિશેષજ્ઞનો પ્રકાર જણાવો.
અભણું રમજું ડોસા પાસે શબ્દો ન હતાં.
- (16) નીચેનામાંથી અવિકારી વિશેષજ્ઞ શોધો.
 (અ) જાણું (બ) ગરીબ (ક) રાતું (ડ) નાનું
- (17) 'મરણપોક' સમાસનો પ્રકાર જણાવો.
 (અ) દુંદ (બ) તત્પુરુષ (ક) ઉપપદ (ડ) મધ્યમ પદ લોપી
- (18) નીચેના વાક્યને પ્રેરક વાક્ય રચનામાં ફેરવો.
 વિદ્યાર્થીઓ ભાણો છે.

વિભાગ - C

પ્રશ્ન-5 :

[4]

- (19) નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિષય પર આશારે 150 શબ્દોમાં નિબંધ લખો.
 પરિશ્રમ એ જ પારસમણિ
- મુદ્દા :** પ્રસ્તાવના - શ્રમના પ્રકાર - શ્રમ પ્રત્યે લોકોનું વલણ - શ્રમનાં લાભ - નિષ્ફળતા વખતે
 - શિક્ષિત સમાજ - ઉપસંહાર
- અથવા**
- એક શ્રમજીવીની આપવીતી.
- મુદ્દા :** પ્રસ્તાવના - જીવનમાં ઘનઘોર નિરાશા છતાં મહેનત કર્યે જ છૂટકો - મુશ્કેલીઓની વાણજાર
 - સરકારની પોકળ વાતો અને પોલાં વચ્ચનો - ઉપસંહાર

● ● ●

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

એકમ ક્સોટી - 4 : 2020-21

ઘોરણ-10 (ગુજરાતી માદ્યમ)

વિષય : વિજ્ઞાન (11)

Time : 45 Minutes

Total Marks : 25

વિભાગ-A

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માંયા મુજબ જવાબ આપો. (દરેકનો 1 ગુણ)

4

પ્રશ્ન-1 સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

એક કસનળીમાં એક એસિડનું અને એક બેઇઝનું દ્રાવણ મિશ્ર કરતાં,.... સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

(i) દ્રાવણનું તાપમાન વધશે.

(ii) દ્રાવણનું તાપમાન ઘટશે.

(iii) દ્રાવણનું તાપમાન તે જ રહેશે.

(iv) ક્ષારનું નિમણ થશે.

વિકલ્પો : (A) ફક્ત (i) સાચું

(B) (ii) અને (iii) સાચા

(C) (i) અને (iii) સાચા

(D) (i) અને (iv) સાચા

પ્રશ્ન-2 એક ડોક્ટરે એક દર્દીને ઈન્સ્યુલિનનું ઈન્જેક્શન લેવાની સલાહ આપી કારણ કે...

(A) એનું બ્લડપ્રેશર ઓછું હતું.

(B) એના હદયના ધબકારા ધીમા હતા.

(C) એને ગોઈટર નામનો રોગ થયો હતો

(D) એના રૂધિરમાં શર્કરાનું પ્રમાણ વધુ હતું.

પ્રશ્ન-3 કોઈ પ્રકાશનું કિરણ જ્યારે ત્રાંસુ આપાત થઈ હવામાંથી પાણીમાં પ્રવેશે ત્યારે તેનો પથ દર્શાવતી કિરણાકૃતિ દોરો.

પ્રશ્ન-4 પૂઢ્યી પરથી બધી લીલી વનસ્પતિ લુમ થઈ જાય તો શું થાય ?

વિભાગ-B

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માંયા મુજબ ઉત્તર આપો. (દરેકના 2 ગુણ)

8

પ્રશ્ન-5 તફાવત આપો : બહિર્ગોળ લેન્સ અને અંતર્ગોળ લેન્સ

પ્રશ્ન-6 (A) વૈજ્ઞાનિક કારણ આપો : દહીં અને ખાટાં પદાર્થોને પિતળ તેમજ તાંબાના વાસણોમાં ન રાખવા જોઈએ.

(B) તટસ્થીકણ પ્રક્રિયા કોને કહે છે ?

પ્રશ્ન-7 ક્ષારણ એટલે શું ? લોખંડનું ક્ષારણ અટકાવવા માટેના કોઈપણ બે ઉપાયો જણાવો.

પ્રશ્ન-8 ઓહ્મનો નિયમ લખી અવરોધનો SI એકમ લખો.

વિભાગ-C

- નીચેના પ્રશ્નોના માંયા મુજબ ઉત્તર આપો. (દરેકના 3 ગુણ)

9

પ્રશ્ન-9 કોપરના શુદ્ધિકરણ માટેની વિદ્યુત વિભાજનીય શુદ્ધિકરણ પદ્ધતિ સમજાવો.

પ્રશ્ન-10 અવરોધોનું શ્રેણી જોડાણ સમજાવી તેના સમતુલ્ય અવરોધનું સૂત્ર મેળવો.

પ્રશ્ન-11 સમુદ્રમાંથી ઊર્જા ઉત્પાદનની કોઈપણ બે પદ્ધતિ જણાવી કોઈ એક પદ્ધતિનું વર્ણન કરો.

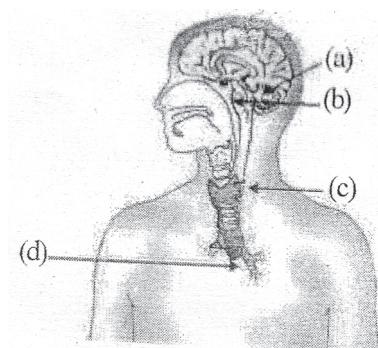
વિભાગ-D

● નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માટ્યા મુજબ ઉત્તર આપો.

4

પ્રશ્ન-12 (A) મનુષ્યના પાચનતંત્રની સ્વચ્છ નામ-નિર્દેશવાળી આકૃતિ દોરો.

(B) આકૃતિમાં દર્શાવેલ અંતઃખાવી ગ્રંથિઓના નામ જણાવો.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ઇકાઈ કસૌટી - 4 : 2020-21

કક્ષા-10 (હિન્દી માધ્યમ)

વિષય : વિજ્ઞાન (11)

Time : 45 Minutes

Total Marks : 25

વિભાગ-A

નીચે દિયે ગए પ્રશ્નોં કે ઉત્તર માગે અનુસાર લિખો । (પ્રત્યેક કા 1 અંક)

4

પ્રશ્ન-1 સહી વિકલ્પ ચુનકર લિખો ।

એક પરખનલી મેં એક અમ્લ ઔર એક ક્ષારક કા વિલયન મિશ્ર કરને સે..... (સહી વિકલપ ચુને)

- (i) વિલયન કા તાપમાન બઢતા હૈ ।
- (ii) વિલયન કા તાપમાન કમ હોતા હૈ ।
- (iii) વિલયન કા તાપમાન વહી રહતા હૈ (ન બઢતા હૈ ન કમ હોતા હૈ)
- (iv) લવણ કા નિર્માણ હોતા હૈ ।

વિકલ્પ : (A) કેવળ (i) સહી હૈ । (B) (ii) ઔર (iii) સહી હૈ ।
(C) (i) ઔર (ii) સહી હૈ । (D) (i) ઔર (iv) સહી હૈ ।

પ્રશ્ન-2 એક ડોક્ટરને એક મરીજ કો ઇંસુલિન કા ઇંજેક્શન લેને કી સલાહ દી ક્યોંકી.....

- (A) ઉસકા રક્તચાપ કમ થા ।
- (B) ઉસકે હૃદય કી ધડકન કમ થી ।
- (C) ઉસે ગોઈટર નામક બીમારી હોગી ।
- (D) ઉસકે રક્ત મેં શર્કરા કા સ્તર અધીક થા ।

પ્રશ્ન-3 કોઈ પ્રકાશ કી કિરણ જબ તિરછી આપાત હોકર વાયુમેં સે પાની મેં પ્રવેશ કરતી હૈ તબ ઉસકા પથ દર્શાતી હુઝ કિરણાકૃતિ બનાઇએ । (આકૃતિ બનાઇએ)

પ્રશ્ન-4 પૃથ્વી પર કી સખ્તી હરી વનસ્પતિ યદી લુપ્ત હો જાય તો ક્યા હોગા ?

વિભાગ-B

નિમ્ન પ્રશ્નોં કે ઉત્તર સૂચના કે અનુસાર લિખિએ । (પ્રત્યેક કા 2 અંક)

8

પ્રશ્ન-5 અંતર લિખિએ : ઉત્તલ લેન્સ ઔર અવતલ લેન્સ

પ્રશ્ન-6 વૈજ્ઞાનિક કારણ લિખો :

- (A) દહીં ઔર ખદ્દે પદાર્થો કો પિત્તલ એવં તાંબે કે બર્તન મેં નહિં રહ્યા ચાહિએ ।
- (B) ઉદાસીનીકરણ અભિક્રિયા અર્થાત ક્યા ?

પ્રશ્ન-7 સંક્ષારણ અર્થાત ક્યા ?

લોહે કો જંગ સે સુરક્ષિત રહ્યા કોઇ ભી દો ઉપાય બતાઇએ ।

પ્રશ્ન-8 ઓહમ કા નિયમ લિખકર પ્રતિરોધ કા SI માત્રક લિખો ।

विभाग-C

सूचना अनुसार नीचे दीए गये प्रश्नों के उत्तर लिखें । (प्रत्येक के 3 अंक)

9

प्रश्न-9 कोपर के परिष्करण के लिए विद्युत अपघटनी परिष्करण पद्धति समझाइए ।

प्रश्न-10 प्रतिरोधकों का श्रेणी क्रम संयोजन समझाइए एवं उसका समतूल्य प्रतिरोधक ज्ञातकरने का सूत्र प्राप्त करें ।

प्रश्न-11 सुमद्र में से ऊर्जा प्राप्त करने की कोइ भी दो रीति लिखकर कोइ एक पद्धति का वर्णन करें ।

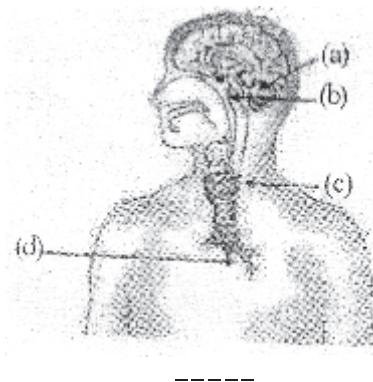
विभाग-D

सूचना अनुसार नीचे दीए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

4

प्रश्न-12 (A) मानव के पाचनतंत्र की स्वच्छ एवं नाम-निर्देशित आकृति बनाइए ।

(B) आकृति में बताइ गई अंतःखाकी ग्रंथियों के नाम बताइए ।

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

Unit Test - 4 : 2020-21 Std-10 (English Medium) Subject : Science (11)

Time : 45 Minutes

Total Marks : 25

Section-A

- Answer the following questions as directed : 4
(Each question of 1 mark)

Q-1 Select the correct alternative from the given :

“Adding Acid & Base solutions in a test tube results to....

- (i) The temperature of solution increases.
- (ii) The temperature of Solution decreases.
- (iii) The temperature of the solution remains the same.
- (iv) Formation of salt is seen

Alternatives : (A) only (i) correct (B) (i) & (ii) both correct
(C) (i) & (iii) correct (D) (i) & (iv) correct

Q-2 A Doctor advised a patient for an insulin injection as ...

- (A) His blood pressure was low.
- (B) His heart beats were low.
- (C) He was detected with goitre.
- (D) He was detected with high sugar level in blood.

Q-3 Draw a figure showing the path of ray of light at an angle entering from air to Water.

Q-4 What will be the effect caused if all the greenery on earth gets extinct ?

Section-B

Answer the Following questions as asked. 8

(Each question of 2 marks)

Q-5 Differentiate between convex lens & concave lens.

Q-6 (A) Give scientific reasons :

Curd and citrus food should not be stored in Copper or Brass Vassels.

(B) What is neutralisation ? explain giving examples.

Q-7 What do you understand by corrosion ? Write any two methods to reduce corrosion of iron ?

Q-8 Write Ohms law and also state its S.I. units.

Section-C

Answer the following questions as required :

9

(Each question of 3 marks)

- Q-9 Describe electrolytic refining of Copper ?
- Q-10 Derive laws of resistance in series so as to explain equivalent resistance of circuit ?
- Q-11 State various methods by which energy is obtained from sea ; and explain in detail any one of them.

Section-D

Do as Directed.

4

Q-12 (A) Draw a neat and labelled diagram of a human alimentary canal.

(B) Label the following glands shown in the figure :

